

Minister van Justitie en Veiligheid

**Directoraat-Generaal
Rechtspleging en
Rechtshandhaving**
Directie Rechtshandhaving en
Criminaliteitsbestrijding
Cybercrime en zeden
Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/jenv
Datum
22 november 2024
Onze referentie
5955646

nota

Beslisnota bij Kamerbrief ontwikkelingen CSAM-Verordening en uitvoering motie-Kathmann c.s.

1. Aanleiding

Op 9 oktober jl. hebt u tijdens het commissiedebat over de JBZ-Raad met leden van de Tweede Kamer gesproken over de EU-Verordening ter bestrijding van online seksueel kindermisbruik, ook wel de 'CSAM-Verordening' genoemd. In het opvolgende tweeminutendebat is door het lid Kathmann c.s. een motie ingediend en aangenomen die de regering verzoekt om zich blijvend en ondubbelzinnig uit te spreken tegen toekomstige voorstellen die een detectiebevel mogelijk maken voor de privécommunicatie van alle burgers. Ook vraagt de motie om in samenwerking met relevante experts te komen tot gezamenlijke uitgangspunten voor een alternatief Europees voorstel voorafgaand aan de JBZ-Raad van 12 en 13 december a.s.¹ Aan de motie wordt uitvoering gegeven door de Tweede Kamer te voorzien van bijgaande Kamerbrief met uitgangspunten voor de onderhandelingen in Brussel, specifiek ten aanzien van het detectiebevel.

2. Geadviseerd besluit

U wordt geadviseerd om in te stemmen met bijgaande Kamerbrief en het verzenden daarvan aan de Tweede Kamer, met tussenkomst van de REA/MR.

3. Kernpunten

- Op voorhand geldt dat Nederland het doel van de Verordening onverminderd blijft steunen. Bestrijding van online kindermisbruik in EU-verband is nodig en daarom als prioriteit in het regeerprogramma opgenomen.
- De brief bepaalt de uitgangspunten inzake de positie van Nederland voor de onderhandelingen in Brussel, specifiek ten aanzien van het detectiebevel, en besteedt vervolgens aandacht aan de vragen die daarbij rijzen. De motie van het lid Kathmann c.s. wordt hiermee afgedaan.
- Om tot deze uitgangspunten te komen, hebben in de afgelopen weken – zoals de motie verzoekt – gesprekken plaatsgevonden met relevante gesprekspartners. Deze zijn benoemd in de brief.
- Het kabinet constateert dat technische ontwikkelingen constant in beweging zijn. Het is mogelijk dat nieuwe technologische ontwikkelingen of andere relevante inzichten aanleiding kunnen geven om bestaande standpunten opnieuw te

¹ Kamerstukken 2024/25, 32 317, nr. 891.

bekijken. Indien dergelijke technieken of omstandigheden zich voordoen, zal het kabinet deze nader onderzoeken.

- De positie van Nederland ten aanzien van het laatste compromisvoorstel van het Hongaarse voorzitterschap blijft met deze brief dat Nederland zich zal onthouden van het innemen van een positie en dit actief kenbaar zal maken.
- De zorgen over het detectiebevel vallen in beginsel uiteen in twee delen: zorgen over de privacy en zorgen over de digitale weerbaarheid.
- Voor wat betreft privacy-inbreuken zal Nederland geen voorstellen ondersteunen die verplichte detectie in de privécommunicatie van alle burgers inhouden, conform het verzoek aan de regering dat is neergelegd in de voornoemde motie Kathmann c.s.
- Verder geldt dat geen voorstellen worden ondersteund die een verplichting inhouden tot de detectie van onbekend kinderpornografisch materiaal en *grooming*.
- Ten slotte zal het kabinet met de informatie die nu voorhanden is, geen voorstellen over verplichte detectie ondersteunen die in de praktijk uitsluitend kunnen worden uitgevoerd door middel van *client-side scanning* vanwege de gevolgen voor de digitale weerbaarheid
- Naar aanleiding van het advies van de AIVD is nader onderzoek nodig om te bezien of alternatieve mogelijkheden bestaan die technische en juridisch voldoende waarborgen bieden voor de veiligheid en de privacy van burgers.
- Ook is het de vraag of het kabinet ruimte ziet voor het ondersteunen van voorstellen inhoudende de verplichte detectie in andere omgevingen, namelijk in niet-versleutelde communicatiediensten of op hosting servers. In de Kamerbrief worden hier al enkele uitgangspunten voor gegeven en aangegeven dat nader onderzoek nodig is.
- Op grond van het bovenstaande concludeert het kabinet dat de voorstellen voor verplichte detectie op dit moment niet ondersteund kunnen worden of nadere bestudering vergen. De zorgen van het kabinet over de bescherming van in het geding zijnde fundamentele grondrechten, met name op het gebied van de privacy en het brief- en telecommunicatiegeheim, en de veiligheid van het digitale domein zijn op dit moment onvoldoende weggenomen. De techniek is in ontwikkeling en er is nog weinig studie naar gedaan. Met het oog op de noodzakelijke zorgvuldigheid is meer tijd nodig om het Nederlandse standpunt op dit aspect nader te concretiseren en in te vullen.

4. Toelichting

4.1. Politieke context

Regeerprogramma 2024

In het regeerprogramma 2024 staat het volgende opgenomen over dit onderwerp: "De aanpak van seksueel kindermisbruik wordt binnen de bestaande financiële kaders geïntensiveerd. Daarom is het onverminderd voortzetten van de aanpak een prioriteit voor dit kabinet en wordt bezien of er extra stappen gezet kunnen worden. Daarbij is er aandacht voor de veranderende belevingswereld van kinderen en jongeren, die zich voor een groot deel online afspeelt. We zetten daarom in op nieuwe en effectievere EU-regelgeving ter voorkoming en bestrijding van seksueel misbruik van kinderen. Ook continueren we de strafrechtelijke en bestuursrechtelijke aanpak, onder meer via de Autoriteit online Terroristisch en Kinderpornografisch Materiaal (ATKM)."

**Directoraat-Generaal
Rechtspleging en
Rechtshandhaving**
Directie Rechtshandhaving en
Criminaliteitsbestrijding
Cybercrime en zeden

Datum
22 november 2024

Onze referentie
5955646

Moties

Op 9 oktober is de motie-Kathmann c.s. aangenomen, waarin de regering is verzocht om zich blijvend en ondubbelzinnig uit te spreken tegen toekomstige voorstellen die een detectiebevel mogelijk maken voor de privécommunicatie van alle burgers.² Ook vraagt de motie om in samenwerking met relevante experts te komen tot gezamenlijke uitgangspunten voor een alternatief Europees voorstel. Motie wordt middels deze Kamerbrief afgedaan.

**Directoraat-Generaal
Rechtspleging en
Rechtshandhaving**
Directie Rechtshandhaving en
Criminaliteitsbestrijding
Cybercrime en zeden

Datum
22 november 2024

Onze referentie
5955646

4.2. Krachtenveld

In het krachtenveld van de Europese Unie valt op dat een grote groep lidstaten het voorstel steunt voor een Algemene Oriëntatie (AO). Tegelijkertijd is er een kleinere, kritische groep lidstaten die het huidige voorstel niet kan steunen. Tot nu toe is het de Raad niet gelukt om een AO te bereiken. Het lijkt onwaarschijnlijk dat de blokkerende minderheid binnenkort wordt opgeheven, aangezien geen nieuw tekstvoorstel van het huidige voorzitterschap wordt verwacht en de standpunten van de kritische lidstaten naar verluidt ongewijzigd zijn. Tot slot is het relevant om te vermelden dat in januari een nieuw voorzitterschap aan zal treden in Brussel, wat waarschijnlijk nieuw momentum aan de onderhandelingen zal geven.

4.3. Ontwikkelingen hiervoor

Bijgevoegde Kamerbrief is geagendeerd en besproken in respectievelijk de interdepartementale Hoogambtelijke Commissie EU (HCEU), de Raad Europese Aangelegenheden (REA) en de Ministerraad.

5. Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

5.1. Toelichting

De persoonsgegevens van de ambtenaren zijn niet openbaar ter bescherming van de persoonlijke levenssfeer.

² Kamerstukken 2024/25, 32 317, nr. 891.